

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 8 K na leto. (Za Nemčijo 10 K, za Ameriko in druge tuje države 12 K.) — Poslanjske številke se prodajajo po 30 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljub“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inšerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica. —

Štev. 39.

V Ljubljani, dne 26. septembra 1918.

Leto XXXI.

Avstrija za mir.

Avstrijsko-ogrski minister za zunanje zadeve grof Burian je povabil vse vojskujoče se države, naj se snidejo v kakem nevtralnem mestu, da se začno dogovarjati o mirovnih pogojih. Kdo ne bi z veseljem pozdravil takega koraka! »Milijoni bodo blagoslavljali tistega, kdor prvi ponudi roko v spravo,« je rekel papež Benedikt XV. Toda takoj, ko smo zvedeli to novico, nas je tudi zaskrbelo: Kako da samo mi ponujamo mir? Zakaj se ne oglasi tudi Nemčija? Saj velja predvsem njej sovražstvo vsega sveta. In res se je nemško časopisje nekam čudno oglašalo o naši mirovni ponudbi, kakor da bi naš korak Nemčiji ne bil všeč. In zgodilo se je, česar mo se bali: Sovražniki odklanjajo našo mirovno ponudbo. Zlasti kratko in odločno je zavrnila našo ponudbo Amerika; njen odgovor se glasi: »Vlada Zedinjenih držav je ponovno in popolnoma odkritosrčno sporočila pogoje, na podlagi katerih morejo Zedinjene države razpravljati o miru in ne bo pritrčila nobenemu predlogu, da bi se na kakem sestanku razpravljalo o zadevi, glede katere je svoje stališče jasno razložila.« Ameriška vlada misli s tem na znano izjavo svojega predsednika Wilsona, ki je postavil štiri temeljna načela kot podlago trajnega mira. Najvažnejše izmed teh štirih načel je drugo: Vsako preporno vprašanje, ki zadeva ozemlje ali vrhovno oblast, ali gospodarske ali politične razmere, se mora rešiti sporazumno z ljudstvom, ki je pri tem neposredno prizadeto, ne pa v korist kakega drugega naroda, ki hoče na odločitev vplivati s svojo močjo ali nadvlado.« Naš minister Burian je tem Wilsonovim načelom pritrdil, tako tudi tedanji voditelj nemške vla-

de

Papež Benedikt XV. je dne 1. avgusta 1917 poslal mirovno noto, v kateri predlaga sledeča načela za mir: 1. Zveza narodov z razorožbo in mirovnimi razsodišči. 2. Svoboda morja. 3. Odpoved glede vojne odškodnine. 4. Izpraznitev zasedenega ozemlja. 5. Spravljiv dogovor za ozemlja, glede katerih je prepir med posameznimi državami, kakor n. pr. med Italijo in Avstrijo, med Nemčijo in Francosko; pri tem pa je treba, kolikor to zahteva pravičnost in možnost vpoštevati narode in zasebne koristi prirojiti skupnemu blagru velike človeške družbe. Tako sedanji papež. In cesar Karel je takrat — pred enim letom — odgovoril na papežev pismo: »Mi, ki nas vodi duh zmrtnosti

in spravljivosti, vidimo v predlogih, ki jih je stavila Vaša Svetost, primerno podlago za začetek pogajanj. — Ali se naš cesar Karel, papež Benedikt XV. in predsednik Wilson ne ujema v mirovnih načelih?

Vsem narodom enake pravice, sovražnikom pa odkrito besedo in — mir je tu!

Avstrijska mirovna ponudba — odklonjena.

Kakor smo prerokovali, se je zgodilo: Burianova mirovna ponudba je bila soglasno in brez daljšega premišljevanja odklonjena. Jasnó: na eni strani je sovražnim državam radi njihovih vojaških uspehov na zahodni fronti greben zrastel, in če niti takrat niso nič marali slišati o miru, ko so bile že skoro popolnoma na tleh, kako moremo sedaj pričakovati ugodnejšega odgovora? Na drugi strani pa tudi v ponudbi sami žalibog ni najti nobenega kavlja, za katerega bi mogla ententa poprijeti in se potem nadalje pogovarjati. Nota je sicer zelo prijazna, toda manjka ji demokratičnega jedra in ravno to je podlaga, na kateri se hočejo sovražniki razgovarjati. Ententa pravi, da se hoče pogajati z narodi; Burian naj bi odgovoril: dobro, če se hočete, pa imejte. In mi smo prepričani, da bi avstrijski narodi sami za Avstrijo veliko častnejši in sijajnejši mir sklenili, kot bi moglo to storiti par zastarelih državnikov.

Ponudba je bila torej odklonjena. Amerikanec Wilson pravi: Vlada Združenih držav se ne more in noče pečati z nobenim predlogom o konferenci glede na zadevo, o kateri je jasno obrazložila svoje stališče in svoje namene. Francoz Klemenso kliče: Niso mogoča pogajanja med zločinom in krivico. Italijani se širokoustijo: Zahtevamo izpopolnitev narodne entotnosti, osvoboditev nemških narodov, ki jih je Avstro-Ogrska dosedaj zatirala in uveljavljanje neobhodno potrebnih pogojev za varnost Italije. Preden se to ne doseže, Italija ne bo ustavila boja. In angleški voditelj Balfour odgovarja: Razgovori so brez vsake koristi, izvzemši, če se peča Nemčija z vprašanji v popolnoma drugačnem duhu, kakor je tisti, ki je do sedaj njene državnike preveval.

Tako vidimo, da še nobena mirovna nota ni imela tako malo uspeha kot ta, vsaj v prvem hipu. Trma naših sovražnikov je res velika, a moramo želibog tudi priznati, da je dalekovidnost našega zunanjega ministra toliko manjša, kolikor večja je svojeglavnost ententarskih bahačev.

Poziv „Narodnega sveta“.

Zgodovina človeštva stoji na pragu velikih dogodkov. Tudi za prihodnost našega naroda je sedanja doba odločilna. Mi

in naši otroci bomo uživali toliko svobode, kolikor si je sedaj priborimo. Sedaj je čas, da si ustvarimo srečno bodočnost za nas, ki živimo in za naše pozne rodove. Gorje, ako zamudimo te usodepolne trenutke!

Ker si je naš narod svest visokega pomena sedanjega časa, si je izbral »Narodni svet« v Ljubljani kot najvišjo politično stopnjo. »Narodni svet« bo skušal lajšati bremena, ki težijo naš narod.

Da bo mogel premagati »Narodni svet« ogromno delo, ga mora podpirati ves narod, ga mora podpirati moralno in gmotno. »Narodni svet« ne more pobirati davkov, pač pa je dolžnost naroda, da si sam naloži ta narodni davek. Prostovoljno naj naš narod plačuje ta davek svoji najvišji politični stopnji.

Delovanje »Narodnega sveta« bo odvisno tudi od gmotnih sredstev, ki mu bodo na razpolago. Zato pozivljamo vsakogar, ki ljubi jugoslovansko domovino, da plača po svojih močeh narodni davek našemu vrhovnemu vodstvu, »Narodnemu svetu« v Ljubljani.

Prispevki naj se pošiljajo na naslov: »Narodni svet«, Ljubljana; sprejemala pa jih bodo za naš račun drage volje tudi upravništva naših listov.

V Ljubljani, dne 21. septembra 1918.

Dr. Anton Korošec.

Politični obzornik.

Nezadovoljnost se širi, raste ...

Romunija je po bukareškem miru nevturalna. Ne drži ne z nami in ne z entento. Ali sreča entente na zahodu ni ostala brez odmeva tudi v Romuniji. Izpodbodla je nezadovoljneže, da so jeli dvigati glave in misliti, kako bi podali roko ententi, da bi jih dvignila iz ponižanja, ki jih je doletelo. Radi bi zopet napovedali vojsko nam in Bolgariji, razdrli mir, ki so ga sklenili v Bukareštu, ter združili vse Romune pod romunsko krono.

Ta preobrat, ententi v prid, smo že slutili, ko obtožba proti prejšnjim ministrom, ki so začeli vojsko z nami, v državnem zboru kar ni mogla naprej in so jo končno odgodili, da bo najbrž zaspala za zmeraj. Sedaj pišejo listi, da stojita na čelu vsega gibanja romunska kraljica in prestolonaslednik. Zbirata okrog sebe pristaše, zlasti častnike, delata razpoloženje za zopetno vojsko med ljudstvom ter na skrivaj organizirata vojaške priprave. Želé si trenutka, ko bi ententine čete pridrele z juga proti Sofiji in Belgradu, in tedaj bi tudi Romuni potegnili meč iz nožnice, da si ohladé srd ponižanež.

V Romuniji torej ni zadovoljnosti, tudi v Turčiji je ni. Turška samozavest je v tej vojski vidno zrastla. Povsod se hočejo zopet utrditi, povsod kaj dobiti. Zato jih na severu jezé Bolgari, ker jim okrog Adrianopla nočejo vrniti ozemlja, ki so jim ga Turki odstopili v začetku sedanje vojske, a ga sedaj zahtevajo nazaj. Toda še bolj je Turke razjarila Nemčija, ker je v neki dodatni mirovni pogodbi priznala Rusiji Batum, po katerem Turki silno koprné. Pra-

vijo, da je predvsem Turčija opravičena barantati o Batumu, ne pa Nemčija. Saj gre pri tem v prvi vrsti za turško korist ali škodo.

Vsa ta nezadovoljnost na Balkanu nam je priča, da vzhodno in balkansko vprašanje še zdaleka ni rešeno. Bog ve, kakšne homatije nas še čakajo.

Grof Tisza se žrtvuje.

Kamor prideš in kar bereš, povsod govore in pišejo o jugoslovanskem vprašanju. Vprašanje je prišlo pred samega cesarja in zahteva s svojo nujnostjo od njega rešitve. Cesar se ni prav nič obotavljal, temveč nasprotno — izrazil je celo željo, naj jugoslovansko vprašanje čimprej uredé, da ga ne bo treba obravnavati na svetovni mirovni konferenci. In sicer želi vlada, naj rešijo to vprašanje pred vsem tako, da bo zadovoljen jugoslovanski narod. —

Komaj so Ogrji čuli cesarjevo željo, so v svoji »postrežljivosti« brž priskočili na pomoč. Že prej so se veliko brigali za Jugoslovane, zdaj pa kar noré. Dr. Wekerle, ogrski ministrski predsednik, je prevzel Dunaj, Tisza pa je v svoji »požrtvovalnosti« prevzel jugoslovanske dežele. Tako se dr. Wekerle dan za dnem vozi na Dunaj, pa hodi od Poncija do Pilata ter prepričuje in roti, da je edino modro za Avstrijo, da vse jugoslovanske dežele dobe Ogrji, seveda izvzemši Slovence, s katerimi naj se masté Nemci. Tisza pa potuje po Hrvaškem in po Bosni od kraja do kraja, od Zagreba do Sarajeva, da raziskuje »resnični« položaj in izprašuje vplivne može za njihovo mnenje glede jugoslovanskega vprašanja. Ko grof Tisza dokonča svoje raziskovanje, tedaj se snidejo vsi, ki imajo kaj besede pri Nemcih in Mažarih, ter bodo začeli reševati jugoslovansko vprašanje na podlagi Tiszovih raziskovanj.

Kako si mislijo to vprašanje, še ni jasno. Gotovo je le to, da hočejo Ogrji imeti vse jugoslovanske dežele pod svojim vplivom, a na kak način, o tem so razna mnenja in načrti, kakor smo že zadnjič omenjali. Težko bo šlo za Dalmacijo, ker avstrijski državni zbor najbrž ne bo privolil, da se Dalmacija iztrga iz Avstrije. Nameravajo ga petolaziti z raznimi odškodninami in nadomestili. Hrvatom hočejo menda izbiti misel na samostojno državo s tem, da bi odstranili sedanjega bana Mihaloviča in ga nadomestili z enim ali več ogrskimi generali. Glede Bosne pa menda ne nasprotujejo niti ljudskemu glasovanju, ker upajo, da bodo mohamedanci glasovali za Ogrsko, drugi pa se bodo več ali manj vzdržali glasovanja.

O rešitvi še ne moremo ničesar reči. A to pa vemo, če bo Tisza, ta nasilen in zagrižen ogrski magnat, reševal jugoslovansko vprašanje, bo to vprašanje prav gotovo prišlo pred svetovno mirovno konferenco. Zakaj on bo rešil to vprašanje tako, da bo prav ogrskim magnatom, Jugoslovanom pa v novo jezo in novo gorjé. Da jih ne sreča pamet teh modrijanov!

Pred zasedanjem.

Dr. Hussarek nam pridno razkazuje, kakšna je njegova pravičnost, s katero je tolažil avstrijske narode ob svojem nasto-

pu. Na Slovenskem odstavlja srednješolske ravnatelje, ker so bili preveč pravični do Slovencev ali ker so dopisovali slovensko na slovenski deželni šolski svet.

Jesen je zopet tu! Zato je dr. Hussarek sklical jesensko zasedanje državnega zbora. Poslanci se snidejo 1. oktobra. Jedro razprav bodo tvorili razni novi davki na vino, premog, sladkor itd. Vendar pa bodo poslanci v začetku najbrž govorili o naši politiki, zlasti pa o mirovnem vprašanju. Dr. Hussarek je ob svojem nastopu kot ministrski predsednik tudi veliko govoril, da bo jeseni svoje ministre izbral izmed poslancev. Zdaj je kar pozabil na nekdanjo obljubo. Morda ga spominja nanjo poslanci, preden mu bodo dovolili nove davke. Zna se zgoditi, da Hussarek celo sam odleti. Zakaj njegova vlada se opira edino na Nemce in Poljake. Torej nima nič kaj gotove večine. Poleg tega so v Galiciji vedno pogostejši glasovi, ki obsojajo svoje poslance, ker podpirajo nemško vlado zoper Slovence. Tako bo tudi Poljakov vedno manj v nemški večini.

V tem zasedanju se bodo že poznali sledovi jugoslovansko-češko-poljske zveze! Naj bi bili blagoslovljeni za nas in za Avstrijo.

Svetovna vojska.

Letošnja jesen bo ena najbolj krvavih v svetovni zgodovini. Na vseh koncih in krajih se pričenjajo novi boji, naših nasprotnikov se poljšča nekak nemir, ker hočejo še to jesen doseči odločitev. Na francoskem bojišču se boji nadaljujejo. Amerikanci se počasi bližajo nemški trdnjavi Metz, katero že tudi obstreljujejo z daleč streljajočimi topovi. Francozi srdito napadajo nemško črto med rekama Aisne in Ailette in potiskajo Nemce proti mestu Laon. Ob cesti Cambrai-St. Quentin so prodri Angleži čez takozvano Hindenburgovo črto, a zadaj jih čaka baje še bolj utrjena črta. S temi napadi so prišli Angleži v Hindenburgovo črto, potem ko so po srditih bojih osvojili zunanje, močno utrjeno predpolje. Nemški vojaški kritiki napovedujejo še nadaljnji umik. Kdor bo dalje časa vzdržal z napadi, ta ostane zmagovallec, do sedaj je odporna moč Nemcev še velika, vprašanje je le, koliko časa bodo njihovi nasprotniki še nadaljevali svoje napade. — Na laškem bojišču so pričeli Italijani 16. septembra z gorovja nad Brento in Piavo ofenzivo, katero so razširili tudi na asiško planoto, posebnih uspehov niso nikjer dosegli, avstrijske čete so vse napade hrabro odbile. Tudi reko Piave je hotel Lah na več krajih prekoračiti, a se mu doslej ni porečilo. V Albaniji smo osvojili več dobro utrjenih vasi in odbili močnejše laške napade ob morju.

Na macedonskem bojišču so pričeli Srbi, Francozi in Grki veliko ofenzivo na 35 km široki fronti, prodrli so 15 km ob reki Strumi do vasi Gradešnice. Bolgari se hrabro branijo, pomagajo jim naše in nemške čete, a na sovražni strani je velika premoč, namen te ofen-

zive je, da prisilijo Bolgare k posebne- mu miru in da s pomočjo nam še vedno sovražnih Rumunov vpostavijo novo vzhodno fronto, katera naj bi delala nove preglavice. V Palestini so napadli Angleži Turke ter jih prisilili k umiku, potiskajo jih počasi ob morju in ob železnici, ki vodi proti severu. Angleška pohlepnost nima nobenih mej, obljublja sicer, da osvaja Palestino za judе, toda resnični gospodarji ostanejo sami.

V Rusiji postaja slika jasnejša. Ententa zbira na vseh koncih Rusije armade, s katerimi vdari po gotovem načrtu proti boljševikom. Pomagačev ima v Rusiji veliko: kozaki, Čeho-Slovaki, Finci, Armenci, Amerikanci in Japonci vsi služijo njenim načrtom. Kdaj se prične krvavi ples, je negotovo, odvisno je vse od bitke na francoskem bojišču, tam se kuje bodoča oblika sveta.

Na kavkaškem bojišču so Turki iztrgali Angležem vsled petrograjskih vrelcev znano mesto Baku ob Kaspiškem morju.

V teh bojih je ostal klic našega zunanega ministra po miru glas vpijočega v puščavi!

Tedenske novice.

Drobne politične vesti.

Goriška S. L. S. je imela dne 5. sept. v Gorici zborovanje zaupnikov. Za načelnika stranke je bil izvoljen msgr. dr. Josip Ličan. Načelnik agrarne stranke dr. Franko je izjavil, da je za spojitve svoje stranke s S. L. S., toda preden se more o tem končno javno odločiti, mora zaslišati zaupnike svoje stranke, ki so sedaj povsod raztreseni.

Pokrajinski odsek N. S. se je ustanovil 19. t. m. v Celovcu za Koroško. Ustanovnemu shodu je predsedoval dr. Korošec.

Na Kranjskem gospodarji nemški Volksrat. V Ljubljani je bil preteklo leto ravnatelj na realki neki Nemec, ki se je pisal Corà. Kljub nemškemu mišljenju je hotel biti pravičen napram Slovcem in je na realki, na kateri je vladal največji nered, kar je šol v Ljubljani, pometal z veliko metlo. To pa ni bilo všeč zagrizenim Nemcem, ki so izposlovali pri vladi, da ga je kratkomalo odstavila. Isto se je zgodilo na realki v Idriji, kjer so vzeli začasno vodstvo realke prof. Lončarju, ki je značajan Slovenec. — Hussarek pa pripoveduje nemškimi časnikarjem, da so v Avstriji vsi narodi enakopravni.

Jugoslovansko vprašanje rešujejo na Dunaju in v Budimpešti. O usodi desetmilijonskega naroda odločuje — popolnoma tajno, kakor zatrjuje bosenski general Sarkotić — četvorica nemških in mažarskih ministrov.

Krutost. Na Dunaju je zboroval obnovitveni odsek državnega zbora. Gre za to, da se prizna vsem po vojni oškodovanim državna odškodnina. Tedaj pa je »dobra srčna vlada«, ki pusti, da judje sesajo

milijarde iz ljudstva in države, izjavila, da bo to postavlo priznala samo, če jo priznajo tudi Ogrji. Le-ti pravijo, da ne bodo škode poravnali. Zakaj? Zato ker so po vojski oškodovani ne Mažari, temveč samo Slovaki in Rumuni. Ti pa, če so njihove gospodarske moči bolj oslabiljene, rajši vidijo.

»Od Gdanskega do Trsta.« To geslo so postavili avstrijski Slovani na ljubljanskem sestanku. To se pravi: vsi Slovani počeni s Poljaki pri mestu Gdanskó, ki leži ob Vzhodnem morju na Nemškem in do Trsta naj začutijo skupno slovansko pokoljenje in naj se skupno bore za svoje pravice. Ta skupnost se vedno bolj uresničuje. Poljaki so do sedaj v boju za slovanske pravice stali bolj ob strani, sedaj pa so začutili, da bo treba skupno nastopati. Poljska ljudska stranka, ki je v Poljskem kolu (zveza poljskih državnoborskih poslancev) najmočnejša, je imela v Tarnovu shod, kjer so pozvali poljske poslance, naj postopajo skupno in sporazumno z bratskimi slovanskimi narodi. — V Lvovu pa so imeli zborovanje poljski narodni demokrati, ki pozdravljajo prizadevanje neodvisnih poljskih poslancev, ki delajo na utrditev zveze Poljske z jugoslovanskim in češkim narodom. Jasni se.

Državni zbor se snide 1. oktobra, delegacije 15. oktobra.

Domače novice.

Oprostitev invalidnega moštva. Vojno ministarstvo je odločilo, da se razširijo določbe za trimesečni dopust iz kake vojaške bolnišnice tudi na invalidno moštvo, ki dobiva preskrbnino in je bilo v aktivni službi pred odhodom v bolnišnico. Poleg preskrbnine se jim ima priznati tudi prehranjevalni znesek 3 K na dan.

Dobrodelna gledališka predstava v Hrušici pri Ljubljani. Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov iz Ljubljane bode priredilo v nedeljo, 29. t. m., ob pol 5. uri popoldne v društvenem domu v Hrušici pri Ljubljani dobrodelno gledališko predstavo. Na vzporedno so poleg govora kupleti in igri: »Dva gluha« in »Dva nočna čuvaja«. Predstava se bode vršila v korist vojnim invalidom članom kat. društva rokodelskih pomočnikov.

»Zadružni dom« so v nedeljo, 22. t. mes., blagoslovili v Kranju.

Za kadilce po Kranjskem je finančno ravnateljstvo izdalo nekaj paragrafov, na koše kart, le tobaka bo malo in še to ne bo tobak. Med drugimi so tudi ti-le paragrafi: Kadilci imajo v dobi od 24. septembra do 7. oktobra 1918 ob delavnikih med 8. uro zjutraj in 6. uro zvečer, ob nedeljah pa med 8. in 11. uro dopoldne priti po svoje karte za kadilce v ono trafiko, za katero so se bili prijavi. Ako ne bi bili vpisani v seznam te trafike, jim bo trafikant na podlagi informacije pole pojasnil, kam so prideljeni. Ako kadilec tudi tam ni naveden, naj se zgasi pri pristojnem oddelku (ekspozituri) finančne straže. — Kranjske trafike — izven ljubljanskih mestnih, ki tobak tedensko prejemajo in oddajajo — bodo dobavljale in delile tobak na štiri tedne. Dobava za prvo štiritedensko dobo, to je za čas od 5. avgusta do 1. septembra 1918, se bo vršila tekom naslednjega tedna, druga kmalu za prvo. — Vsak v seznamek vpisani kadilec prejme za vsako dobavno dobo enote ključa v oni množini, ki se je za dobitni okraj določila kot enota za stalne odjemalce. — Enota ključa znaša 6 smodk ali 18 svalčic ali pol zavojčka po 25 g svalčičnega tobaka ali 1 zavojček po 25 g tobaka za pipo ali 25 g klobasa ali pol šibike. — V 12 založnih okrajih: Ilir. Bistrica, Metlika, Novasela, Ribnica, Senožeče, Črnomelj, Vipava, Cerknica in v glavnem delu založnih okrajev Postojna, Kočevje, Ljub-

jana in Novo mesto se bo dajalo osem enot ključa v treh založnih okrajih (Kranjska gora in glavni del kranjskega in logaškega založnega okraj) šest enot ključa, v ostalih 27 založnih okrajih pa štiri enote ključa kot štiri-denska enota za stalne odjemalce. — Mero-dajno enoto za stalne odjemalce, vsakokratne množine in prodajne čase za stalne odjemalce bo naznanjala vsaka trafika z izvršenimi raz-glasji.

Poročil se je trgovec in veleposesnik g. Karel Kobi na Bregu pri Borovnici z gđeno. Mio Barletovo iz Kozjega na Štajerskem. Mlademu paru iskreno čestitam.

Brezplačna mesta v c. kr. vzgojevališču za slepce. Meseca oktobra 1918 se bosta od-dali v c. kr. vzgojevališču za slepce na Du-naju dve brezplačni mesti ustanove dvornega svetnika viteza Zhismana. Do teh mest imajo pravico slepi ubožni otroci obojega spola in brez razlike veroizpovedovanja v starosti 7 do 12 let in z dovoljenjem c. kr. nižjeavstrijskega namestništva celo do 14. leta starosti, in sicer najprvo taki, ki so rojeni na Kranjskem, potem taki, ki so rojeni na Koroškem in naposled taki, ki so rojeni na Štajerskem. Prošnje, ki jih je ob dokazanem ubožstvu od-dati brez koleka, je vložiti neposredno pri ravnateljstvu c. kr. vzgojevališča za slepce (Direktion des k. k. Blindenerziehungsinstitutes) na Dunaju, II./2, Wittelsbachstrasse 5, naj-kasneje do 15. oktobra 1918. Prošnjam je pri-ložiti krstni oziroma rojstni list, domovinski list, izpričevalo o cepljenih kozah, uradno iz-pričevalo, da je prosilec popolnoma ali pa skoraj popolnoma oslepel, izpričevalo učitelja šolske občine o sposobnosti za izobrazbo in od c. kr. političnega oblastva vidirano spričevalo o ubožstvu slepca s potrdilom, da sredstva do-movne občine slepega otroka ne zadoščajo za pokritje s približno 1000 K na leto določene oskrbnine. Končno je pridati prošnji tudi re-verz, s katerim se zavežejo starši ali pa njih namestniki, da bodo gojenca, ako se sprejme v zavod, pripeljali tja na svoje stroške ali če dobijo z to popreje kak oblastven poziv, na lastne stroške prišli ponj ter ga prevzeli v nadaljno preskrbo.

Razglas. Od 1. oktobra t. l. dalje se se pri ljubljanskih sodnijah za uradno občevanje s strankami ob delavnikih določile ure od 8. ure dopoldne do 1. ure popoldne. Vložišče bo odprto ob delavnikih od 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne in od 3. do 4. ure popoldne, ob nedeljah od 9. do 12. ure dopoldne in ob praznikih od 8. do 12. ure dopoldne. — Pred-sednik c. kr. deželne sodnije v Ljubljani, dne 14. septembra 1918.

Gračično Krupa na Dolenjskem je kupila Pomezkova banka v Ljubljani.

Požar. V Zadvoru pri Sostrem je zgorel Mravljincev kozolec. Škode je precej. Najbr-že so zažgali otroci.

Umrli je 6. t. m. v Semiču Jože Golob, posestnik in gostilničar, v starosti 69 let. Bil je dolgoleten naročnik »Domoljuba«. Naj v miru počival!

Umrli je v Ljubljani znani trgovec z us-njem g. Karel Seunig v Ljubljani.

Ukradeno je bilo Bevcu Martinu iz Tihob-joja na Dolenjskem več živeža, posebno ma-sti in vina.

Nesreča. Težko se je poškodoval pri na-pravljanju drv rudar Jos. Kogej v Idriji. Radi pretežkih poškodb je umrl.

Gruberjev kanal v Ljubljani zahteva ved-no kako žrtev. Prejšnji teden sta se vozila po Ljubljani desetnik Piber in njegova za-ročenka, hčerka mesarja Žana. Deroča voda pa jih je nesla v Gruberjev kanal in ker čolna nikakor ni bilo močgoče ustaviti, se je zaletel v zatvornico, kjer se je razbil. Zaročenca sta izginila v valovih ter utonila.

V Gradaščico pri Ljubljani je skočila po-strežnica Lah. Ko so jo potegnili iz vode, je bila že mrtva.

Iz Vipave so potegnili truplo čevljarja Cermelja iz Ajdovčine, katerega so že nekaj časa pogrešali. Ponoči so ga bili napadli vo-iaki, oropali in vrgli v vodo. O zločincih ni nikakega sledu.

Kdo iz Moravske fare je tisti, ki je šel 21. julija iz ruskega ujetništva domov. Na po-staji Laze je pravil, da je videl Tomaza Cerar

iz Klape, rojenega pri Sv. Trojici. Natančnega pojasnila prosi njegova žena Helena Cerar, Klape, pošta Dol pri Ljubljani. Stroški se po-vrnejo.

Pogreša se od 9. maja 1915 Jožef Jenko, pp. št. 17, II. komp., v. p. 32. Kdor izmed vračujočih se ujetnikov kaj ve, naj sporoči Francetu Jenko, Praše 21, pošta Stražišče pri Kranju.

Kdo ve kaj o Andreju Wutte iz Šmarjete v Rožu na Koroškem. Služil je pri pp. št. 55, 9. komp. Izgubil se je 28. julija 1915 pri Lub-linu. Sporoči naj se Marjeti Wutte, Šmar-jeta v Rožu, Koroško.

Prošnja. Kdo izmed vrnivših se ujetnikov ve kaj o Mihaelu Ažmanu s Save pri Jese-nicah. Ujet je bil leta 1915., meseca marca v Przemyslu in bil odpeljan v Kafta Kurgan, Turkestan. Od septembra 1915 ni o njem no-benega glasu več. Sporoči naj se Janezu Až-man, Jesenice, Nova vas 61.

Izgubljeno. V Logu pri Vipavi je v ne-deljo, dne 10. t. m., nekdo izgubil precejšnjo vsoto denarja. Pošten najditelj se prosi, naj ga proti poštenu najdenini pošlje na naslov Fr. Kodre, Vrhpolje p. Vipava.

Vojni album c. in kr. teškega topniškega polka št. 7, prej c. in kr. trdnjovski topniški polk št. 7 (sestavljen iz trdnjaskih topniških bataljonov št. 8 in 10). Polk izda obširno ilu-strovano spominsko knjigo. V interesu popolnosti tega dela se vabijo vsi pripadniki in pri-jatelji polka, častniki in moštvo k sodelova-nju. Zbero se vsi junaški čini in doživljaji pol-kovih baterij od začetka vojne v Belgiji, Fran-ciji, Srbiji, Rumuniji, Rusiji, Italiji in Turčiji v bojih do sedaj in od sedaj naprej in se iz-ročijo našim potomcem v spomin v obliki te knjige. Prosi se, da se pošljejo vsakovrstne fotografije, beleške iz dnevnikov, spisi o či-nih in doživljajih polkovnih pripadnikov in slike padlih tovarišev. Čisti dobiček je namenjen v korist vdov in sirotinškemu skladu polka. Na vse dopise in vprašanja na naslov: C. in kr. teški topniški polk št. 7, oddelek vojni al-bum, Dunaj, X. 7/5, se takoj odgovori.

Razne vesti.

Brezmesni tedni bodo uvedeni s 1. okto-brom na Češkem. Zato pa bodo dobili ljudje več roke in kruha.

Enodneven štrajk so uprizorili dne 19. t. m. delavci na Solnograškem. V Solnogradu samem je prišlo do hudih izgredov. Vzrok: ne-zadostna aprovizacija.

Srebrna krona 20 kron. V Pragi je neki trgovec prodal srebrno krono za bankovec 20 kron. Redarstvo je to izvedlo in odredilo je preiskavo v njegovej stanovanju, kjer so našli za okoli 400 kron srebrnega denarja in so ga nato aretirali.

Največje tovarno za municijo ima sedaj Amerika. Te dni so dokončali v državi Virgini-ja stavbo tovarne za eksplozivne snovi, ki šteje 3000 poslopij in nad 18.000 delavcev.

Požar v brzovlaku Dunaj-Gradec. V poštnem vozu in v vozu za zavoje v brzovlaku med Dunajem in Gradcem je pred kratkim nastal požar malo pred prevozom postaje Breitenstein, ki je hitro segel na naložene zavoje in poštne pošiljate, kakor tudi na zavoje ča-snikov. Kar je bilo v vozu, je vse zgorelo. Kako je nastal požar, še ni znano. Vlak je imel radi požara zamudo 80 minut.

Oplenjen vlak. Iz Zagreba poročajo, da se je pred nekaj dnevi ustavil tovorni vlak pred signalno ploščo. Takoj je prihitelo 16 ljudi, ki so odprli nek vagon in vzeli iz njega 17 vreč pšenice. Vojaška straža je streljala in ubila dva človeka, drugi so zbežali.

Čevlji v Nemčiji pocieni. Vojna posloval-nica v Berlinu izgotavlja gorke zimske čevlje z usnatimi podplati, napravi jih okoli 100.000 parov. Cene bodo 6 do 8 mark. S čevlji se preskrbe tudi otroci. Kako je pa pri nas? Lju-dje bodo morali pozimi bositi hoditi.

V stavko so stopili tržaški mestni učitelji ter uradniki in uslužbenci mestnih podjetij. Vzrok je beda in pomanjkanje.

Ameriško letalo so zbili nad Reko, kamor je priletelo poizvedovat.

490 mrtvih trupel so izkopali izpod raz-valin municijske tovarne v Wöllersdorfu.

Ogenj, ki je nastal v tvornici, se je tako hitro razširil, da se je komaj par desetoric delavcev rešilo.

Dopisi.

Draga pri Loškem potoku. Orožniški po-stajevodja Anton Kappl, ki je vneto deloval za nemške interese tukajšnjega prebivalstva, je bil prestavljen v - Smartno pri Litiji. Umev-no je, da bode gosp. županu Pospišlu dolg čas po njem. Prišel pa je mesto nežne žens-ke moči na šulferajnsko šolo kot vodja Franc Bischof, od katerega pričakuje naš znani Po-spíšil, da bode prenovil Drago v nemškem du-hu. Res je zapisano petdeset otrok, da naj se vzgajajo v tujem jeziku. — Ali ne bi delal naš Jože bolj v korist svojih občnanov in zlasti v blagor naše mladine, da nam preskrbi mesto dveh eno šolo trirazrednico ali celo štiriraz-rednico, kjer bi se otroci poleg materinega je-zika učili tudi nemščine. Potem bi vsaj kaj znali! Slovenski starši! Tega ne moremo pričakovati. Mi pa lahko to dosežemo s tem, da gledamo, da niti en slovenski otrok ne pride kasneje več v nemško šolo. Ako bi se z naše strani delovalo s toliko doslednostjo, kakor delajo naši narodni nasprotniki, bi postala Schulvereinu v Dragi in še marsikje tla pre-vroča. Slovenec, le vun na plan!

Preddvor. Tukajšnje Slovensko katoliško izobraževalno društvo je vpriporilo v nedeljo, dne 15. t. m. dr. Krekovo igro »Tri sestre« s pevskimi točkami in deklamacijami. Prireditev je vsestransko dobro izpadla v splošno zadovoljnost. To je bila po daljšem presledku prva prireditev. Kakor drugod, je tudi pri nas lelo izobraževalno delo vsled vojske pešati. Vojska nam je pobrala najboljšje igralce in pevce, društvena soba vsled vojnih razmer služi drugemu namenu, gledališki oder je bil od vojakov deloma uničen. Toda veselja za izobraževalno delo vojska ni mogla zatreti. To je ostalo v srcih in rasilo. Člani društva so se pridno posluževali knjižnice in udele-ževali predavanj. Sedaj je pa gledališki odsek premagal vse težkoče in ovire — tudi španska bolezen je grozila zadnji hip preprečiti ali vsaj skrajšati spored — in nastopil s predstavo. Prireditev se je v nedeljo, dne 22. t. mes., po-novila. Pogum velja!

Hamborn ob Reni. Hej Slovani, ta pesem je prva zadonela dne 25. avgusta v Valsumu pri g. župniku Kösterju, prvem slovenskem dušnem pastirju vseh tukajšnjih Slovencev. Napravili smo izlet in veliko slovensko zborov-anje v Valsumu iz Hamborna in okolice. Gos-pod kaplan Jenster, predsednik društva sv. Barbare, je vodil zborovanje, g. Köster je imel nagovor; oral nam je majniško deklaracijo in pristavil, da je on sicer po rodu Nемеc, a ko je med Slovenci, je Slovenec in se strinja s tem, kar Slovenci v domovini zahtevajo. H koncu se zahvali podpredsed. Hajdenik vsem tukajšnjim gđ. duhovnikom za ves trud, ki ga imajo s Slovenci; pozove zbrano množico, naj vstanejo tisti, ki so za svobodo slovenskega naroda. Vse je vstalo in iz enega grla zaklica-lo: Živijo! Potem se je odposlala brzoiavka prevz. g. knezu in škofu Jegliču v Ljubljano. Več slovenskih pesmi smo zapeli in cesarju Karlu zaklicali Živijo ter zapeli cesarsko pe-sem. Pred zborovanjem je bila služba božja s slovensko pridigo. Veseli smo se razšli na svoje domove.

Novice od Soče.

»Goriška Straža« se imenuje nov list, ki je začel izhajati v Gorici. Je glasilo »Sloven-ske ljudske stranke« in ima namen, združiti vse dobro misleče može, ki priznavajo krščan-ska načela. V gospodarskem oziru hoče ljud-stvo poučevati v vseh gospodarskih vpraša-njih, posebno pa glede obnove Goriške. V narodnem oziru stoji list najodločneje na stališču majniške deklaracije in se bo zato boril za ujedinenje vseh avstro-ogrskih Jugoslovanov v samostojno državo pod habsburškim žezlom. »Goriška Straža« izhaja vsak četrtek popold-ne in stane do konca leta 6 kron. Posamez-ne številke so po 30 vinarjev. Naroča se pri

aprvništvu »Goriške Straže«, Gorica, Gosposka ulica šte. 4. Dopisi pa naj se pošiljajo na uredništvo »Goriške Straže« v Gorici, ulica Orzoni šte. 31. Novi list, ki je zamašil veliko vrzel v težkem in trpljenju polnem življenju goriškega ljudstva in ki bo mogel mnogo, mnogo dobrega storiti za Goričane, najiskrenejše pozdravljamo in toplo priporočamo.

Ljudsko tajništvo se ustanovi v Gorici, imelo bo nalogo, ljudstvu iti na roko pri različnih prošnjah in vseh zadevah, ki so danes nujne.

213.840 oseb na Goriškem preživlja sedaj več ali manj dobro prehranjevalni urad v Gorici.

Iz Podbrda na Goriškem nam poročajo, da se je dne 10. t. m. vršila sv. birna v najlepšem redu. Pri sprejemu prevzvišnega kneza so bili zastopani vsi uradniki tukajšnjih uradov. Šolsko vodstvo z mladino, vojaška bolnica s častniki, ter mnogo občinstva. Skozi lepo okrašeno vas se je sprevod pomikal v cerkev, med spremljevanjem grmenja topičev in ubranim zvonjenjem. V cerkvi pa je zelo lepo prepeval domači cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. organista Lapajnetja. Tako je prav in lepo. Tudi sem videl kasneje otroško birmanško veselje, namreč kolače deliti, dasiravno je vojska.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šte. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obrestuje po 4 1/4% brez kakage odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Gospodarski del.

Razmere na denarnem trgu.

Finančno ministrstvo je že 11. julija t. l. izdalo odlok, iz katerega povzemamo sledeče:

Dolgotrajna vojna stavi državnim financam tako izredno visoke zahteve, da se denarna sredstva za vojskovanje in odpravo gospodarske bede ne morejo pokriti v celoti z vojnimi posojili. Ta pojav se lahko vidi v vseh vojnojočih se državah. Vendar je pa gospodarsko zelo neugodno in tudi z ozirom na vpliv na presojanje finančne zmožnosti obžalovanja vredno, da se mora v Avstro-Ogrski tako znaten del vseh državnih izdatkov kriti s posojili pri notni banki, torej s pomnožitvijo bankovcev. Temu zlu, vsled katerega trpi vse gospodarsko življenje, bi se lahko, če ne popolnoma, pa vendar v znatni meri odpravilo, če bi mogli odpraviti nepotrebno shranjevanje večjih vsot v zabojih pri posameznih gospodarstvih, posebno pri širših plasteh prebivalstva, zlasti v kmetskih krogih navadno kopičenje bankovcev. Če bi bilo splošno v navadi nalaganje vsega odvisnega denarja brez nepotrebne odlašanja v kreditnih zavodih, ne bi imela od tega samo posamezna gospodarstva sama znatnega dobička obresti od teh vlog, ampak bi bilo omogočeno tudi državni upravi v veliko večji meri kakor dozdaj, preskrbeti si potrebnih denarnih sredstev s predjimi pri kreditnih zavodih ali potom oddaje kratkodobnih vrednostnih papirjev, kot so blagajniški listki Avstrijsko-Ogrske banke --

in se na ta način izogniti izdajanju novega denarja.

Ne glede na veliko korist, ki bi jo imela splošnost od tega, bi tudi kreditni zavodi, pri katerih se zbirajo vloge, lahko imeli dobiček iz pomnoženega denarnega dotoka, ker imajo obilno priložnosti za smotreno in plodonosno porabo.

V navedenih razmerah bi moralo biti mogoče s primernim poukom in udejstvovanjem zadosine inicijative od prizadetih krogov vpeti v splošno korist drugače navade denarnega poslovanja in vdomečiti mesto brezkoristnega kopičenja gotovine ali hranjenja nepotrebni velikih zneskov v zabojih splošno in vedno nalaganje razpoložljive gotovine v bankah, hranilnicah in zadržgah. Finančno ministrstvo je v tej smeri že ponovno dregalo in poskušalo.

Po mnogih finančnemu ministrstvu znanih dejstvih je utemeljeno, da so razmere na označenem polju pogosto še jako zaostale in da je zlasti kopičenje novcev doma še zelo pogostno. Posebno nekateri deli kmečkega stanu drže doma nenavadno velike vsote gotovine, ki jo prejemajo za ugodno vnovčene poljedelske izdelke, za povzročeno nujno odprodajo živine in inventarja. Ker se je nasprotno državna uprava morala v zadnjih mesecih v vedno večji meri obračati na notno banko in je ta razvoj vzbudil resne pomisleke, mora finančno ministrstvo ponovno opozarjati na važnost racionalnega denarnega poslovanja občinstva in vseh javnih in zasebnih uprav in povdarjati javni interes za nalaganje razpoložljivega denarja v kreditnih zavodih. Politične oblasti se torej pozivajo, da začno obsežno in krepko propagando zoper kopičenje denarja in za pametno blagajniško poslovanje.

Finančno ministrstvo pričakuje, da bodo politične oblasti vpoštevale veliko važnost te zadeve, ukrenile z vso naglico potrebne korake ter se potrudile na vso moč za obsežen in krepak uspeh.

Tako odlok. Mi pa smo prepričani, da neugodnosti v denarnem poslovanju našega kmečkega prebivalstva niso ravno tako velike; trdno naše mnenje je, da se v tem oziru drugod mnogo več greši. Odlok odpira v pogled globoko v vse sedanje razmere na denarnem trgu. Kljub preobilici denarja ga država težko dobi dovolj na razpolago za svoje potrebe. Negotovost in strah sta povzročila, da se skušajo nekateri hvalevredno na vse načine znebiti denarja in ga spraviti v blago ali pa naložiti v podjetja, kar moremo le svetovati. Drugi pa ga nasprotno tlačijo v nogavice in predale po omarah in škrinjah, na kar namiguje gornji odlok, pa tudi v same papirnate bankovce. Dasi država ni posebno naklonjena nalaganju denarja v podjetja, vendar moramo z vsemi silami podpirati vlado v boju proti kopičenju papirnatega denarja doma. Proti takemu nespametnemu postopanju smo se od nekdanj borili, seveda je boj z neumnostjo vedno težek, vendar smo precej dosegli, zato se ta neumna razvada pri nas ne najde preveč pogosto. Kolikor pa je še, jo moramo odpraviti tudi iz narodnih ozirov. »Slovenski Narod« od 31. avgusta 1918 piše o preobilici papirnatega denarja poleg drugega sledeče:

»Radi tega moramo misliti na samopomoč, moramo misliti sami, kako zmanjšamo promet bankovcev. Zdi se mi, da bomo na ta način tudi podprli avstrijsko valuto ter postavili avstrijsko gospodarstvo na solidnejša tla. Vprašanje je samo, na kak način bomo zmanjšali promet bankovcev. Da nimamo Slovenci nikakega vpliva na posojila, ki jih dobiva vlada od Avstro-Ogrske banke, je jasno. Vendar so tudi tu sredstva, s katerimi se vsaj kolikor toliko zmanjša to zlo. Množina bankovcev je odvisna tudi od tega, koliko denarja nosi vsak posameznik pri sebi, oziroma jih ima doma spravljene. Na Slovenskem kroži sedaj že več kakor 1 milijarda bankovcev, v mirnem času smo izhajali približno s sto milijoni kron.

Res je, da so sedaj cene mnogo bolj visoke, da mora vsaka hišna gospodinja, ko gre na trg, vzeti večjo denarnico, kakor nekdanj,

torej moramo nositi s seboj večje zneske. Nikakor pa ni opravičeno, da imamo sedaj desetkrat več bankovcev, kakor pred vojno. Posebno naš kmet ima velike vsote denarja shranjene v zaboju. Toliko denarja ni bilo še nikdar na deželi.

Jako priporočljivo bi bilo, ako bi kmet in vsi, ki imajo večje vsote doma, ves denar, v kolikor ga neobhodno in nujno ne rabijo, izročili hranilnicam ali ga kako drugače varno in plodonosno naložili. — Z enim mahom bi dosegli tri uspehe. Prvič dobijo obresti, ki so drugače za vedno izgubljene. Drugič se bodo na ta način zbirale velike vsote denarja v zavodih, ki jih bodo mogli založiti prej ali slej v koristna podjetja. Tretič se na ta način razbremenijo Avstro-Ogrska banka ter podpre avstrijska valuta. Vsakdo, ki nosi odviše denar pri sebi, naj si predstavlja, da je to mrtev kapital, ki se more v gospodarskem oziru primerjati sadnemu drevju, čejar sadje gnoje na vejah, ker se ne zljubi gospodarju ga pobirati. Tako malomarni gospodarji ne smemo biti. Geslo naj nam bo, da odrinemo ves denar, ki ga neobhodno in nujno ne rabimo.

Pred vojsko smo iznajali s sto milijoni K bankovcev; sedaj so cene višje, zato rabimo večje vsote, nikakor pa ne 1 milijarde. Ako se bomo države zgornjega gesla, bomo mogli v kratkem odriniti najmanj 200 do 300 milijonov kron, ki so sedaj popolnoma po nepotrebnem v zabojih našega kmeta in drugih majhnih hranilcev.

Deloma je vzrok tiščanju papirnatega denarja po zabojih in nogavicah tudi strah pred premoženjskim davkom, o katerem se mnogo piše. Kakor vse kaže, se bo tudi v tem slučaju uresničil pregovor: mnogo kokodakanja, malo jajec. Tisti krogi, ki bi bili najbolj prizadeti, imajo tak vpliv, da ga bodo lahko preprečili. Nemci so iztahnili celo narodno plat, nemško-nacionalni poslanec Kraft piše v grški »Tagpost« 31. avgusta med drugim: »Nemci niso, ne vedno upravičeno, najvišje davčno breme tudi vsled svoje požrtvovalnosti in ob jektivnega medsebojnega ocenjevanja. Ali naj sedaj plačajo še glavno breme, okoli dve tretjini premoženjskega davka, ker so člani cenilne komisije v nenemških deželah državi nenaklonjeni in nimajo nikakega interesa na njeni finančni okrepitvi.« Ker so poleg tega še druge težave s premoženjskim davkom in ker v naši državi še lažje stvari potrebujejo za izvršitev neprimerno dolgo dobo, je tudi strah pred premoženjskim davkom jako malo utemeljen.

Torej proč z denarjem! Nalagaj ga v nepremičnine, blago, orodje, popravo gospodarskih poslopij ali v kaka podjetja, če vsega tega ne, pa v hranilnico z njim!

Gospodarska obvestila.

Prepoved ročnih mlinov. Glasom naredbe trgovskega in poljedelskega ministrstva ter urada za ljudsko prehrano od 13. t. m. se je uredila poraba ročnih mlinov. Kot ročne mlince se smatra vse mlince, ki meljejo ali drobijo žito in sočivje, bodisi na ročno ali z gonilno močjo, ako se ne dela to obrotoma. Z naredbo urada za ljudsko prehrano z dne 17. junija 1918 so se smeli kmetovalci z oblastvenim dovoljenjem posluževati ročnih mlinov. V bodoče se dovoljuje vporaba istih le za pripravljane krmil, mletev žita ali sočivja za človeško rabo je pa strogo zabranjena. Izjeme dovoljuje le deželna politična oblast s pooblastilom urada za ljudsko prehrano. S tem je tudi ustavljeno prosto kupčevanje z ročnimi mlinci. Nabaviti si ga je mogoče le z dobavnim listom okrajne politične oblasti. Izdelovalci in trgovci morajo voditi knjige o zalogi in oddaji ročnih mlinov ter vsako pošiljatev kriti z dobavnim listom.

Nabiranje žira. Ker je letos žir (bukvice) dobro obrodil, je treba, da ga pridno nabiramo. Žir daje prašičem in goveji živini izvrstno močno kladjo, ki ugaja zlasti pri pitanju. Žir daje pa tudi prav dobro olje, porabno za jed in svečavo. Letos utegne biti tudi dosti polhov, ki dajejo izvrstno pečenko in prav fino kožo, ki je danes posebne vrednosti, naj se rabi doma ali pa proda.

Recept za pridelovanje škroba ali šterke. Divji kostanj olupli in zribli v kašo. Kašo

polj z vodo in pusti, da stoji en dan. Drugi dan kašo dobro izperi in čakaj, da se vleže na dno. Nato vodo odlij in prilij nove. To ponavljaj tako dolgo, da se zmes izčisti in da postane bela kakor navadna šterka. Preden naliješ nove vode, odstrani rjavo mreno, ki se vleže na kašo. — Tako pridobljena šterka daje lepši lesk kot navadna.

Preskrba s krompirjem. Kakor se nam poročajo, namerava c. kr. urad za ljudsko prehrano v najkrajšem času politična deželna oblastva pooblastiti, da dovolijo pod gotovimi pogoji lastno preskrbo konsumentov s krompirjem do gotove najvišje mere, ki se boode pozneje določila. Ker se bo na ta način državnim potom zagotovila skorajšnja in zadostna preskrba konsumentov s krompirjem, odpadejo s tem deloma draga tihotapska potovanja, deloma se bo pa tudi na ta način zabranilo, da konsumentje ne kupujejo v tihotapski kupčiji nezrelega krompirja, ki se lahko in hitro pokvari.

Nemški premož se razdeljuje med Avstrijo in Ogrsko sledeče: Nemčija oddaja sedaj mesečno 815.000 ton premožja monarhiji, od katerih pride na Avstrijo 525.000 ton, na Ogrsko pa 290.000 ton. Potemtakem dobiva Ogrska več od polovice avstrijske kvote, čeravno je porabila v mirnih časih komaj 30 odstotkov celotne avstrijske porabe. Ugodnost stališča Ogrske se še bolj jasno razvidi, ako se vpošteva, da mora Avstrija oddajati Nemčiji v zameno 275.000 ton rjavega premožja iz severozapadnih čeških premožkopov.

Vrtnjeni vagoni. Ukrajina bo morala vrniti vse avstrijske in ogrske vagonne, katere je tekom vojne uplenila Rusija. Iz Odese poročajo, da je dobila tamošnja železniška uprava ukaz, da mora takoj napotiti te vagonne proti avstrijski meji. Za vagonne, ki so se izgubili ali pa pokvarili, se mora dati nadomestilo. Na ta način se hoče od pomoči kalamiteti, ki vlada pri nas vsled pomanjkanja vagonov.

Odgovori.

F. L. Vprašanje. Ker je brat odšel, sem izgubila mesečnega zasluzka 16 kron. Ali morem prositi za vzdrževalnino? — **Odgovor.** Pravico do državne vzdrževalnine po vojnih vpoklicancih ima vsakdo, čečar preživljanje je bilo ob času vpoklica odvisno od dela in dohodkov vpoklicanega tako, da je vsled vpoklica ogroženo. Če ste Vi vsled vpoklica Vašega brata izgubili svoj zasluzek mesečnih 16 kron, potem Vam gre državna vzdrževalnina. Znan je nam popolnoma enak slučaj, v katerem je neka okrajna komisija za preživljanje državno vzdrževalnino dovolila.

A. P. Vprašanje. Sinovi v Ameriki so mi pošiljali podporo, a poštna recepcije sem vrgele proč in sedaj ne morem dokazati? Ali bo prošnja uslišana? — **Odgovor.** Brez dokazov gotovo ne. Če nimate recepisov, imate morda priče in potrdilo županstva.

M. P. B. Vprašanje. Pri aprovizaciji sem po krivici prikrašan. Ali se lahko pritožim in kje? — **Odgovor.** Sestavite resnično in dobro dokazano pritožbo na okrajno glavarstvo. Seveda s polnim imenom.

J. B. Vprašanje. Dobivam zase in svojih 6 otrok 12 kron vzdrževalnine na dan. Ali morem prositi za 50 odstotni povisek? — **Odgovor.** Zakon z dne 27. julija 1917 določa, da dneva vsota vojaške vzdrževalnine nikdar ne sme prekoračiti 12 kron na dan. Vaša prošnja bi bila torej brezuspešna. 50 odstotni in 100-odstotni povisek velja samo za tiste zneske, ki so sodniško določeni, da jih je vojak plačeval, n. pr. za nezakonskega otroka.

A. K. Vprašanje. Moj mož je superarbitriran in sedaj radi bolezn, ki jo je dobil v vojski, težkega dela nezmožen, pa so mu podporo odtegnili. Ali je prav? — **Odgovor.** Če se je možu radi vojnega službovanja pridobitna zmožnost njegovega poklica zmanjšala vsaj za 20 odstotkov, imajo svojci še šest mesecev potem pravico do državne podpore. Glede Amerike prihodnjic.

L. M. F. Če je bilo Vaše preživljanje takrat, ko je brat odšel v vojsko, odvisno od njega, potem imate pravico do podpore. Napravite prošnjo na okrajno komisijo za preživljanje in sicer potom županstva.

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaja * * *

(Dalje.)

»Nočem vam na drobno razkladati, kako popačena in neutemeljena je nova vera; boljši, kakor sem jaz, so storili to. Težki časi kličejo danes apostole na leco, pa ne doktorje. Kaj bi vam tudi učeno govoril, čas sam vas bo učil, da je novi nauk poln zmot in nosi v sebi kal bolezni in razpada. Vsako kraljestvo, ki ni v sebi edino, mora razpasti.

Ne kot doktor, marveč kot preprost pridigar vam povem nekaj zgledov, da po njih spoznate resnico. Pokažem vam sadove krive in prave vere, ki jih obe rodite v ljudeh. Potem boste sami spoznali, katera vera je dobro drevo, ki rodi dober sad, katera pa je slabo, od Boga prokletlo drevo, ki rodi malopriden sad, ki mora vekomaj goreti v ognju.

Na eni strani vam pokažem angela v mesu, sv. Tomaža, ki je spisal knjige polne modrosti, ki mu ožarjajo glavo tri zvezde: ponižnosti, čistosti in učenosti. To je tisti angelski učenik, ki mu je rekel sam božji Zveličar: Tomaž, dobro si pisal o meni. Nasproti pa glejte satana v človeškem mesu, Lutra, ki mu trije luciferjevi plameni plapolajo okoli glave: verolomnost, upornost in napuh, ki je oče vsega hudega ter ropa in mori duše. Še več vam pokažem: tu glejte svetega očeta Franciška s svetimi ranami, kako moli noč in dan; tam glejte spridenega brata Kaliksta, ki se peni sovraštva do sv. Cerkve, ki polni svoje žepe z oropanim cerkvenim premoženjem. Tu glejte sv. Alojzija, grofovskega sina, s čisto lilijo v roki, tam viteza Hulderika, ki nosi na obrazu pečat razuzdanega življenja. Tu glejte svetega Franciška Saleskega, ki je čast in radost Francije, tam trinoga Kalvina, švicarskega Heroda, krvoločnega morilca, s katerim je naš mestni sodnik po svoji prvi ženi v sorodstvu.

Kličem vam besede preroka Izaije: Čuvaj! Kako je z nočjo? Čuvaj! Kako je z nočjo? Polnoč je in vse zvezde so nad Štajrom ugasnile. Mestu, ki je bilo nekaj tako plemenito, tako katoliško, preti poguba, na robu propada je. Nekoč se je hotel Bog zaradi desetih pravičnih usmiliti tudi Sodome, tako usmiljen je. Angela je poslal tja, da reši, kar se je dalo rešiti, preden pride nad mesto ogenj in žveplo. Tudi mene, revnega in grešnega človeka pošilja semkaj. Mazilil me je za svojo službo in daritev, napolnil me je s svojim duhom. Pošilja me semkaj po mojem pobožnem predstojniku, ki mu krvavi srce zaradi pogube Štajra, da je ves zlomljen in bolan. Če bi moj višji ne bil govoril, bi bil, kakor jih je danes mnogo, ki nosijo duhovsko obleko, kelih sem, kelih tje, — zapečnik in močavec, ki bi ukazal molk svojim duhovnim sinovom, če tudi pogube svoje duše... Jaz bi vseeno govoril, ne hotel bi biti Judež! Glas vpjočega v puščavi sem; kličem vas, kakor mi veli Bog... Kdor hoče rešiti svojo dušo, naj me poslušaj. Spričevanje dajem Jezusu Kristusu, božjemu Sinu, spričevanje dajem resnici, ki je v Štajru okovana v verige, borim se zoper zmagovito laž in zмотo. Joahim Hendel, ki kaznuje motilce miru, naj pride in naj me kaznuje! Amen.

Pondejick, po pridigi patra Alberta, je prišel Joahim Hendel prvič, odkar je bil poišvan v sodnika, v notranji mestni svet. Ves mestni svet, tudi Insingus, najmlajši od štirih protestantovskih duhovnikov, ki je tudi prišel k sebi, je rotil sodnika, naj vendar enkrat za vselej napravi konec sčuvajočim pridigam patra Alberta, naj s svojo sodniško oblastjo iztira farja iz mesta. Insingus je našemljen poslušal pridigo in jo je spisan predložil sodniku.

Hendel je sedel na sodniškem stolu, premeril je z očmi spisano pridigo, potem pa je rekel:

»Zopet hruli, kakor je hrulil pred volitvijo.

Mi je li takrat škodoval njegov vik in krik? Ne. Hočete li, da ga napravimo za mučenika? Jaz že ne. Naj kriči naprej, in kdor hoče, naj ga poslušaj. Mrtve kliče iz grobov, mi pa živimo tako, da sveti pred vsem svetom naša luč, luč nove vere, ki bo prenovila svet in duše, ki je ni dal papež, ampak srce — in mrtveci patra Alberta se povrnoje v grobove.

Insing je odgovoril: »Plemeniti in strogi gospod, imenoval vas je po imenu in vas najdrznejše zalil. Kalvina je imenoval besnečega Heroda in trinoga, potem pa je pristavil: »Kakor veste, je naš novi sodnik po svoji prvi ženi s to pošastjo v sorodstvu.«

»Pojdi no,« ga je rekel Hendel, »govoril je resnico. Moja prva žena res izhaja iz rodu tega slavnega moža. Bila je« — smehljaj mu priigra na resne ustnice — »prav tako ljubezniva in sladka, kakor je bil grenak in strog njen praded. Tako se igra narava! Nato je urno in odločno vprašal Insinga: Je-li tudi vas zasmehoval?«

Insing je odgovoril: »Ne, kaj takega nisem slišal.«

»Dobro,« ga je smehljaje Hendel zavrnil. »Zaradi ene psvojače pridige me še ne bo konec. Napravil bi temu petelinu samo uslugo, saj ničesar bolj ne želi, kakor postati žrtev luteranskega sodnika. Toda preveč smo že o tem govorili!«

Potem so prišla na vrsto zadnja tekoča mestna pravna vprašanja in nekatere meščanske zadeve. Sodnik Hendel je vodil razpravo mesto župana, ki se je opravičil. Razpravljalo so potem o bolnišnični imovini, o novem mostu, o čuvajnici na Taborju. Sklenili so, da bodo kaznovali čudodelne mazače, ki se potepajo po deželi. Nazadnje je prišel na vrsto grajski grof, ki je križil nekatere pravice, ki jih je protestantom dovolil cesar Rudolf. Sve-tovalci so od novega sodnika predvsem hrepeneče pričakovali železnih odlokov proti katoličanom v Štajru, tem upornikom in rovarjem, sedaj so debelo gledali in so v zadregi v rokah vrтели svoje klobuke.

Hendel je to opazil, hudomušno se je smehljaj in je zahteval svežnje, v katerih je bil zapisan red za požarno brambo. Položil je roko, na kateri se je blestel velik smaragd, na star pergament in je rekel: »V tem starem pergamentu je zapisano, naj ognjegasci vsako četrtletje preiščejo vse hiše v Štajru. Kdor se igra z ognjem in lučjo ter povzroča nevarnost, naj bo kaznovan. Do sedaj so bili mestni farovž in vse duhovske hiše proste takih obiskov. Ta izjema izhaja iz minulih dni, ko so še pasavski škofje v našem mestu imeli prvo besedo. Kako nesmiselno je to, se razvidi iz tega, da je zadnjih petnajst let sem dvakrat nastal velik požar, ker so v farovžu lahko-miselno ravnali s svetilnicami, kadar so hodili previdevat bolnike. Prihodnjic naj požarna bramba ravno tako obišče katoliškega župnika, kakor naše pridigarje; kdor prelamlja mestne predpise, naj se strogo kaznuje po mestnih predpisih, četudi nosi koretelj in kolar. Kožar varujejo naše mestne postave, naj se tudi po njih ravna. Enaka pravica za vse! Kdor misli drugače, naj dvigne roko. Vidim, da se nihče ne oglasi.«

Hendel je krepko potegnil s peresom ter je odpravil izjemo. Potem je vstal ter naznanil, da je seja zaključena. Par svetovalcev je nekako v zadregi vprašalo: »Je li to vse? Samo križ čez red požarne brambe?« Drugi pa, Tau, Travnar, Rajnhart, Madizeder, so se spogledovali s iskrcimi očmi — dobro so umeli, kaj pomeni križ, ki ga je Hendel napravil čez požarni red.

Ha, zakaj bi že zdaj pričakovali prezgodnjih odlokov, ki bi z meči in verigami razžutili katoličane! Tako neumen Hendel ni! On gre korak za korakom svojo pot, vsak korak dobro premisli, vsak korak ga privede bliže k cilju.

Če je danes Hendel potegnil s peresom čez požarni red, ni izbacnil samo nezatnega paragrafa, storil je več: napovedal je boj pre-mnogim škofovskim odlokom, papeškim dekretom in pismom. Dvajset protestantovskih sodnikov je imel že doslej Štajer, pa nihče se jih ni upal dotakniti, nihče si ni upal iz mestnega postojadajstva odpraviti omejujočih

papeških pristavkov. Hendel pa, Hendel si upa... Hendel se boji samo Boga in nikogar drugega.

Naslednji dan je nastopila požarna straža. Vodil jo je svak Konrada Travnarja. Ko so prehodili cesto, ki vodi na Tabor, so se oglašili v farovžu. Niso našli tam odprtih svetiljk, tudi ne tlečega oglja, pač pa so našli v župnikovi spalnici pismo, ki je bilo zapečaten s pečatom garstenskega opata. V spalnici je čakalo z nekaterimi drugimi stvarmi na dunajskega sela. Pismo je bilo naslovljeno: »Prečistitemu očetu v Gospodu, gospodu Melchioru Klezel, škofu na Dunaju in v Dunajskem Novem mestu — v lastne roke«. Nič ni pomagalo, da je župnik ugovarjal, vzeli so pismo in so je prinesli v stanovanje mestnega sodnika, rekoč: »Milostlivi gospod, črna zaloga je pri delu, pa smo ji zmešali štrono. To smo našli v farovžu, to je netilo, naj je gospod milostivo prebere in vrže v koš; pismo je od Helerja, petelinskega farja, ki vas izdaja in obrekuje... Kaj neki drugega naj piše Klezelnu?«

Hendel je sedel ob pisalni mizi, ki so jo nosili štiri pari sving. Na mizi je ležal kos železovca, povečevalno steklo in pa neka rudolovska knjiga. Ni se dotaknil pisma, ki so ga položili predenj, marveč je rekel:

»Da, to je Helerjeva pisava. Kar piše škofu, je njegova stvar. Če je notri obrekovanje, česar ne vem, nočem vračati podlosti za podlost. Nočem začeti v Štajru s špansko inkvizicijo, nočem odpirati pisem, niti prisluškovati spovedim, da bi zvedel najnotrajnejše misli svojih sovražnikov.«

Nato je ukazal, naj nemudoma nesejo nedotaknjeno pismo opatu nazaj.

Travnarjev svak je bil vsled tega povelja sicer zelo razočaran, vendar je ljubljal sodnika. — Opat ni malo ostrmel, ko je vzel pismo v roke. Pečat ni zlomljen, to pomeni zasmehovanje. Če Hendel vé, da je njegov sovražnik pisal Klezelnu, vé dosti. Mogočnemu možu ne manjka potov, da že v naprej izpodbije tla vsaki tožbi, ki bi jo kdo dvignil zoper njega. Tako je torej zastoj pisal pismo, ki mu je je narekovala skrb za tisoč in tisoč duš, ki so v nevarnosti. Sedaj je vseeno, li dobi Klezel pismo, ali ne.

Advent je prišel v deželo s svojimi vetrovi in hudim mrazom. Kar se je prikazal v Štajru čuden tujec. Mnogim se je zdel znan, vendar niso vedeli, kje so ga že srečali. Njegov starijavi, suhi obraz ima nekaj meniškega, njegova revna obleka je iste barve, kakor redovniške kute. Spremljal ga je mlad človek zelo nežnega obraza in finega, gosposkega obnašanja. Ze pri mestnih vratih je popraševal po mestnem sodniku Joahimu Hendel. Rekli so mu, da je pri občinski seji. Nemudoma se je podal pred mestno hišo in je tam čakal v mladeničem cele tri ure. Tedaj so se odprla levova vrata, skozi katera je stopila cela vrsta imenitnih gospodov, oblečenih v črno državno obleko. Tujec je stopil pred sodnika, ki je po svoji postavi in svojem obnašanju nadkriljeval vse druge, ter mu rekel v lepi, čisti nemščini: »Mi li je čast govoriti z čimnim gospodom Joahim Hendelnom? Gospod, če ste Vi tisti, ki ga imenujejo pravičnega, poslušajte ubožega človeka, ki se mu je zgodila vnebovpijoča krivica, ne obrnite od mene svojeja obličja!«

Hendel odgovori: »Sodim samo v Štajru, Vi se mi zdite tujec. Pa le govorite!«

Tedaj začne tujec govoriti z vnesenimi, lepimi besedami, ki so bile v kričočem naporstvu z njegovo zanemarjeno zunanostjo: Rojen da je v Konstanci in da je pred dvanajstimi leti vstopil kot novinec v garstenski samostan. Tam je napravil tudi obljube; toda moral je videti, kako malo hubezni da je med brati, kaki trinogi da so višji. To ga je pregnalo iz samostana. Potem se je tri leta mudil pri sv. Hieronimu na Dunaju, toda tudi tu je našel samo prazno meništvu, mesto pobožnega notranjega duhovnega življenja. V veliki duhovni zapuščenosti je neki dan šel v Hernald, kjer je našel protestantovskega duhovnika, ki je pod neko lipo pridigoval ljudstvu. In v ti-

stem trenutku se je v njem začelo in dopolnilo božje delo... V hipu je spoznal, da je vse papeštvo prav tako gnilo in spačeno kakor meništvu. Spoznal je, da je Luter božji apostol in da je čisto človečanstvo in pravi strah božji samo v njegovi veri. Sedaj pa je — Romul Kern mu je ime — slekel meniško haljo, vrzel od sebe slepo papeštvo, odpovedal se katoliški Cerkvi. Od tistihmal je že vse pretrpel za čisti evangelij: oženj in vodo, lakoto in žejo, bičanje in prognanstvo. Njegova duša se je radovala v preganjanju, toda telo mu je opešalo. Truden in slaboten, do smrti spehan išče mirnega koticčka, kjer bi sklenil svoje zadnje dni. Nihče ga ne sprejme, celo njegovi novi verski bratje so ga zavrgli. »Tako daleč,« je sklenil svoj govor, »sega roka te človeške morilke, kateri sem ubežal. V Požunu sem si kupil strup, da bi napravil konec svojemu življenju, svoji boli... Pa nenadoma sem slišal o Vas govoriti, da ste najdобротljivejši in najpravičnejši sodnik daleč naokoli. Trideset milj sem prehodil, da se Vam vržem pred noge in se izročim v Vaše roke. Spoznavam Lutrov evangelij, hočem ga tudi oznanjavati, če mi daste leco. Za šest čevljev zemlje, ki mi jo daste za počitek, bom Vaši veri posvetil vse svoje moči, svoj razum, svoj jezik, obe svoji roki. Usmilite se me! Vaša beseda mi je življenje ali smrt.« (Dalje.)

LISTNICA UREDNIŠTVA.

N. K. St. A. Vaša dopisnica je tako težko čitljiva, da ne moremo vedeti, kaj hočete. — Iv. Prijatelj. Odgovorili smo Vam pismeno, pa je pismo prišlo nazaj, češ, da tamkaj ni nobenega Prijatelja. Pošljite natančen naslov, ker v »Domoljubu« ne moremo na Vaše vprašanje odgovarjati.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 18. sept.: 68, 24, 53, 58, 69.
Dunaj, 21. sept.: 89, 40, 5, 38, 9.

Preklíc.

Podpisana KATI OVSEC preklícujem s tem popolnoma meosnovano žalitev, ki sem jo ponovila o gospodu R. LEGVARTU, ravnatelju »Kranjskega deželnege mesta za vnovčevanje živine« v Ljubljani, zapeljana po nečuenih, neresničnih in lažnivih vesteh, ki so jih o gosp. ravnatelju Legvrtu meseca julija t. l. razširjali podli obrekovalci. 3437 KATI OVSEC, trgovka v Ljubljani.

Oddaja se trije dečki

v popolno oskrbo. Kdor je pripravljen katerega vzeti, naj naznani svoj naslov na županstvo Tržiš. Kot plačilo dobi vojaško podporo. — Tržni občinski urad Tržiš, 20. septembra 1918. Župan: Franc Ahačič. 3474

Karbid

se dobi; kje, pové upravništvo Domoljuba pod šifro »Karbid« 3404.

Izučen

kmečki krojač

želi izvrševati krojaško obrt po hišah na kmetih. Kdor bi se zanimal za njegov naslov, naj piše na upravo »DOMOLJUBA« pod št. 3508.

Tovarna za konserviranje sadja in zelenjave v Šmarci pri Kamniku KUPI

sadje in zelenjavo

Prvovrstno sadje, manjvredno sadje in pobiravce, zelje, korenje, repo i. t. d.

Jagodni in plodovi grmičja se knpijo.

Jagodne plodove vseh vrst, zlasti: maline, borovnice, robidnice, brusnice (prajzelper), nadalje plodove grmičja: ščipek (divja roža), hubat, čimž, jerebikovc, murva, dran, čekmašje, traulja, brinje, medvedove bruske ter suhe koprive v vseh množicah kupuje LEKARNA NA BLEDU. 3368

Polhove kože, krfoue kože, hrčkoue kože

kupi po najvišjih cenah
trgovina s kožami in krznom

D. Köhler LEIPZIG, Brühl 47.

Posiljate se prosijo po pošti v zavojih po 5 kg, odpadki znesek se odpošje takoj po prejemu.

Nad 1,000.000 v rabi!

Kočno silo je praktično orodje za vsakogar za živajo uspešnih predmetov, jermenov, vršč, jador, opram, motor, plab, čevljev. — Rasprodajalcem popust. Cena kompl. šif. K 5—, povsemi stroški poseboj. Izvoz šrebljev, varovalcev podplatov iz kovine in usnja, poškovic, calal, trakov za čevlje, čevlj, smole, okov za podplate in vojnih podplatov ter ročnih mlinaov. P. E. Loehmann, Dunaj IX, Mosergasse 2, odd. 182.

Krema za britje najboljša kakovost rabišje brez voda. 1 porcijanasti lonček 7 K 50 vin.

Milo za britje prijetno, najboljše vrste, 1 kos 3 K, 1 kg 34 K. — Pošljite re proti naproisiljati denarja M. Jankar, ekspornata trgovina, Zagreb 1, Petrinjska 3/III, Hrv.

Ženske lase

rezane in mešane kupuje v vsaki množini po najvišji ceni Matija Podkrajšek brivec, Ljubljana, Sv. Petra cesta 32.

Došle so zopet

Mlatilnice

za pogon s silo ter z roko. Dalje imam na razpolago tudi čistilne mlatilnice in vsakovrstne poljedelske stroje, kakor: čistilnice, trijerje, stikalnice za grozdje in sadje, mlina za žito in sadje, gepelne, slamoreznice, brzoparilnice, kotle za žganje, brane in pluge itd. iz največjih tovarn, zajamčeno dobre kakovosti ter po najnižjih cenah.

Franc Hittl zaloga poljedelskih strojev

LJUBLJANA, Martinova cesta št. 2.

Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznanih

in dokazano najboljših **ročnih mlinov** pripravnih za vsako mletov.

Zmetno gnojenje
bo samo
Vaša korist

toda ne odlašajte! - Zahtevajte takoj ponudbe na

20 % kali - jevo sol in 14 % kajnit

Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! Pošljite nam na razpolago Jamstvo za kakovost!

WINNO GABIC, voletržec, Zalec, Južno-Stajersko.

Austrija

dobi vsak na željo močnik c zlatini, srebrni in godalni. Violine po K 40,- 65,- 80,- in višje. Dobre harmonike K 45,- 60,- 80,- dvo- vrstne današnje harmo- nike K 120, 140, trivrstne K 300, 400 in višje. Za- mena dovoljena ali de- nar nazaj. Pošlji po povzetju nil predplačila razpošil. Jan Konrad, Brax 1991, c. in št. dvo- rni založnik, Češko.

Srbež lišaji, garje, pege

in druge kožne bolezni odstrani naglo in si- gurno **Paratol**-domače mazilo. Ne maže, je po- polnoma brez duha, to- roj se more rabiti tudi čez dan. Velik lonček K 5,-, dvojno-velik lonček K 9,-. Dalje **Paratol**-posipalni prašek, ki varuje najbolj občutljivo kožo. 1 skatija K 3,-. Oboje se dobiva po povzetju ali predplačilu pri tvrdki **Paratol-Werke, lekar ULMER, Budapest VII-10, Rózsa ut. 21.**

Krmila manjka!

Zato se uporabljajo nadomestna sredstva za krmilo. Da to krmo živina, perutnina dobro prebavi: in popolnoma izkoristi, naj se pri- meša 2 krat na teden krmil, ena pest polna „**Mastin**“ ta je dr. pl. Trnkóczy-a redni prašek. „**Mastin**“ Paket velja 2 K. 5 paketov 12 K. poš- nine prosto. 5 paketov zadostuje za 3 mesece za enega vola, kravo ali prašiča, da se zred.

Glavna zaloga:

Iekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Mastin je bil odlikovan z najvišjimi kolajnami na razstavah: na Dunaju, v Parizu, Londonu in Rimu.

Na tisoče kmetovalcev hvali in rabi „**Mastin**“.

KUPIM vsako množino 2996

medu in čebelnega voska

FRANC VOKAČ,

LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 5.

Srbečico, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. zakonito vajamčeno „**Skaboform**“ ma- zilo“. Popolnoma brez duha, ne maže. Poskusni lonček K 4,- veliki K 6,- porcija za rodbino K 15,-. Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekarica pri zlatem elonu, Ljubljana, Marijin trg. 1520

Pažite na varstveno znamko „**Skaboform**“!

Po celi Jugoslaviji naj se pije 2542

Tolstovrška slatina

in novi **SILVA VRELEC**
Pošta **GUSTANJ**.
Tam se naroči tudi
tino belo, rdečo in črno vino
ter žganje in sadni mošt.

Vsakovrstna domača semena,
suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke
kupi je trgovina s semeni
— PETER LASSNIKA NASL. —
SEVER & KOMP., Ljubljana, Marijin trg.

SODE

od vina, žganja in vsake druge vrste
kupi je po najvišjih cenah

Ivan Jelačin :
LJUBLJANA, Emonska cesta št. 2.

Cudovito šilo le K 4-90

Šiva tako naglo prešiva vbođe kot šivalni stroj.
— Največji iznajdba, s katero more vsak sam k-
pati in šivati uanje, raztrgane čevlje, končno ore-
mo, vreče, platno in vsako drugo močno blago.
Neobhodno potrebno za vsakoogar. Jamstvo za po-
rabnost. Cena komplet šila s sukancem, 4 raznimi
šivankami in porabnim navodilom K 4.90, 3 kosi
K 13.50. Pošlji po povzetju,
M. Svoboda, Dunaj, III/2, Hiessgasse 13-404.

Kranjska deželna podružnica

n. a. deželne življenjske in rentne nezgodne in
jamstvene zavarovalnice

v Ljubljani, Marije Terezije cesta 12/II
sprejema zavarovanje na doživetje in
smrt, združeno tud z vojnim riziko, otro-
ških det, rentna in ljudska nezgodna in
jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Najugodnejši pogoji za vojno zavarovanje

Zavod temelji na vzajemnosti. — Prospekti zastoj
in poštne prosto. Sposobni zastopniki se sprejo-
majo pod najugodnejšimi pogoji.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je
mojstersko delo urarske
umetnosti!

Razpošilja se po povzetju.
Neugajajoče zamenjam.

Kovinaste ure . . . po K 24— 26— 32— 40— 60— 100—
Srebrne ure . . . po K 70— 90— 100— 120— 200—
Kovinaste verižice po K 2— 3— 4— 6— 10—
Usnjate verižice . po K 1.60 2.80 4.80

➡ Zlatnina in srebrnina v bogati izboril ➡

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril
itd. v velikem krasnem cestiku, katerega zahtevajte.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana. — Lastna protokolirana to-
varna ur v Švicl.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 1

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

